

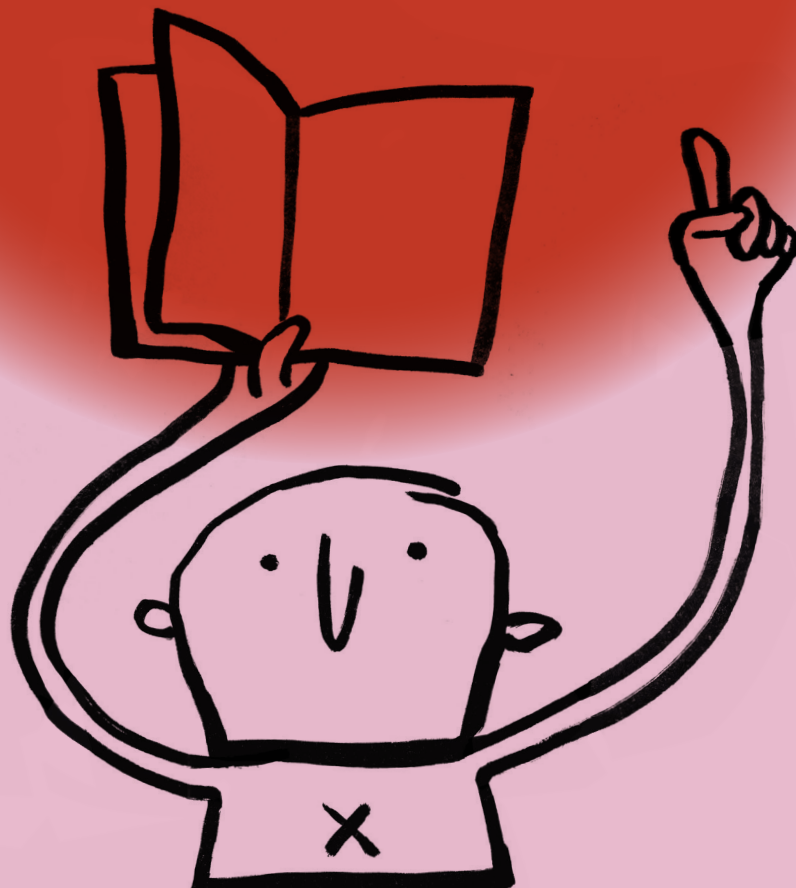
groep 5

leerjaar 3

Bij de les

BEGRIJPEND EN STUDEREND LEZEN

Sluit
100% aan
bij school

Dit werkboek is van:

zwijsen

Bij de les

Oefenen met begrijpend en studerend lezen

Voor wie?

Met dit oefenboek oefenen kinderen in groep 5 / leerjaar 3 begrijpend en studerend lezen, zoals dat op school wordt geleerd. Dit boek is bedoeld voor kinderen die het fijn vinden of die het nodig hebben om op school of thuis extra te oefenen. De opdrachten in dit boek sluiten naadloos aan op wat kinderen op school leren.

De oefenstof wordt per bladzijde en door het boekje heen opgebouwd:

- Bovenaan staat steeds wat de bedoeling is, daaronder staan de opdrachten.
- De bovenste opdrachten zijn makkelijker dan de opdrachten onderaan.
- De eerste pagina's zijn makkelijker dan de laatste pagina's in het boek.

Voor sommige kinderen is oefenen van de leerstof moeilijk. Zij kunnen in dit boek dan minder oefenstof maken. Ze kunnen bijvoorbeeld de onderste rijtjes doorstrepen. Zo oefenen zij toch de basisstof, zonder dat dit een te grote belasting is voor hun leerplezier.

Wat?

Wat oefen je:

- Tekstdoel en tekststructuur (alinea's, verwijswaarden en signaalwoorden)
- Woordenschat
- Samenvatten en hoofdgedachte
- Voorspellen en vragen stellen

Tips

1. Lezen, nadenken en praten helpt bij leesbegrip

Als je de letters op een bladzijde omgezet hebt naar woorden en zinnen, kun je ook stilstaan bij wat je gelezen hebt. Wat heeft de schrijver opgeschreven? Een spannend verhaal, informatie over spinnen of een gebruiksaanwijzing van een mobiele telefoon? Als je teksten leest, neem dan ook de tijd om na te denken of te praten over wat je gelezen hebt!

2. Schrijf op en teken

Soms staat er in een tekst veel informatie. Dan helpt het als je daar een tekeningetje van maakt of belangrijke woorden opschrijft. Dat tekeningetje en die woorden helpen je te onthouden wat je gelezen hebt.

3. Afwisselen

Wissel inspanning en ontspanning af. Heb je een pagina gemaakt? Doe dan eens iets heel anders! Ga even lekker bewegen, dansen of zingen of lees een (strip)boek. Je kunt tenslotte niet alleen maar hard werken!

Bij de les

Uitleg bij de opdrachten

Tekstdoel en tekststructuur (inleiding-kern-slot)

Door te kijken naar de opbouw van een tekst, krijg je meer grip op een tekst. Je ziet dan dat het verhaal een begin, een middenstuk en een (spannend) einde heeft. Bij informatieve stukken zie je dat de schrijver een inleiding schrijft (waarover hij informatie gaat geven), een kern (met de informatie) en een slot (soms met een samenvatting of een conclusie). Inzicht in de structuur van een tekst helpt je om de tekst beter te begrijpen. Er zijn ook speciale woorden die je kunnen helpen bij het begrijpen van de tekst: verwijswoorden, bijvoorbeeld het woord *Hij* in de volgende zin: *De man liep de straat uit. Hij ...* En er zijn signaalwoorden, bijvoorbeeld het woord *dus* in de volgende zin: *De klei kan hard worden, dus doe het potje goed dicht.*

Woordenschat

Je hebt een grote woordenschat nodig om een tekst te kunnen begrijpen. Als je een tekst goed wilt begrijpen, moet je meer dan 80% van de woorden uit de tekst kennen. Door onbekende woorden te leren, vergroot je je woordenschat en kun je teksten steeds beter begrijpen.

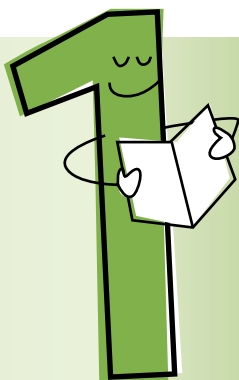
Samenvatten en hoofdgedachte

Als je een tekst leest, ben je soms druk bezig alle woorden en zinnen te lezen. Dan vergeet je waar de tekst over ging. Door na het lezen na te denken over de vraag: *Waar ging deze tekst eigenlijk over?* sta je stil bij de inhoud van de tekst. Kijk terug in de tekst en onderstreep belangrijke woorden en zinnen. Hierna kun je ook in één zin proberen vast te leggen wat je gelezen hebt in de tekst: de hoofdgedachte.

Voorspellen en vragen stellen

Of je een tekst begrijpt of niet, hangt ook af van wat je al weet over een onderwerp. Door vooraf de titel van de tekst en de plaatjes te bekijken, maak je je hoofd alvast klaar om de tekst goed te kunnen begrijpen. Het is ook handig om jezelf vragen te stellen over het onderwerp van de tekst voordat je gaat lezen.

Dit oefenboek biedt de mogelijkheid om lezen met begrip extra te oefenen.

In deze les leer je wat een meningtekst is.
En waarom je het leest.

Een meningtekst is een tekst met een mening.
Wat iemand vindt van een onderwerp.
En waarom diegene dat vindt.
Je leest een meningtekst om te weten hoe een ander
over iets denkt.

Deze keer in onze schoolkrant een boekrecensie
van Xenia uit groep 6. Veel leesplezier!

ieorg Idur

- 1 De schrijver van het boek 'Ieorg Idur' is Roald Dahl. De gekke titel maakt meteen
- 2 nieuwsgierig. Halverwege het boek kom je erachter waarom het boek deze titel
- 3 heeft: Het is een 'toverspreuk', die meneer Hoppe verzint.
- 4 Meneer Hoppe woont alleen in zijn flat. Hij is al jaren verliefd op mevrouw Zilver.
- 5 Zij woont onder hem en hij kan op haar balkon kijken. Meneer Hoppe maakt wel
- 6 eens een praatje met mevrouw Zilver, maar meer dan dat durft hij niet. Hij weet
- 7 niet hoe hij dat aan moet pakken. Op een dag zegt mevrouw Zilver dat ze zou willen
- 8 dat haar schildpad Rudi wat groter zou zijn, want ze vindt het zo zielig voor hem
- 9 dat hij zo klein blijft. Dan grijpt meneer Hoppe zijn kans! Hij schrijft wat zinnen
- 10 op een papiertje, die mevrouw Zilver Rudi drie keer per dag moet toefluisteren. Hij
- 11 vertelt dat het schildpadtaal is en dat schildpadden alleen maar woorden begrijpen
- 12 van achteren naar voren.
- 13 Spel 'ieorg idur' nu maar eens op die manier...
- 14 Of de toverspreuk werkt en wat er gaat gebeuren, wil je vast zelf wel lezen!
- 15 Er komen in ieder geval 140 schildpadden, heel veel koolbladeren en een schildnijn-
- 16 tang aan te pas. Het verhaal eindigt als een sprookje.
- 17 Net als alle andere boeken van Roald Dahl is dit boek ook weer geweldig. Zijn
- 18 verhalen zijn grappig en soms een beetje vreemd. Je kunt meestal niet voorspellen
- 19 hoe het verhaal verder zal gaan. Om 'Sjakie en de chocoladefabriek' en 'Joris en de
- 20 geheimzinnige toverdrank' heb ik ook erg moeten lachen. Er staan veel leuke
- 21 tekeningen van Quentin Blake in. Bovendien is het boek makkelijk te lezen en niet
- 22 zo dik. Je leest het in een middagje uit. Maar dat komt natuurlijk ook omdat je
- 23 gewoon niet kunt stoppen.
- 24 Roald Dahl was een Engelse schrijver. Hij heeft heel veel kinderboeken geschreven.
- 25 De oorspronkelijke titel van dit boek is 'Esiotrot': Tortoise betekent schildpad in
- 26 het Engels. Het boek verscheen in 1990 en in dat jaar is Roald Dahl ook overleden.
- 27 Hij werd 74 jaar.

1 Wat hoort bij elkaar? Geef de vakjes die bij elkaar horen dezelfde kleur.

weettekst

'Wat vind je van de buurt?'

vragenlijst

doetekst

'De griezelige goochelaar'

informatieboek

verhaalttekst

'Zo bouw je een vlot'

verhalenbundel

meningtekst

'Zo leven neushoorns'

survivalgids

2 Wat is de mening van Xenia over het boek 'leorg Idur'?

Er zijn meer antwoorden goed.

- Roald Dahl is 74 jaar oud geworden.
- 'leorg idur' is een grappig boek.
- Meneer Hoppe is verliefd op mevrouw Zilver.
- Je kunt niet stoppen met lezen. Zo leuk is dit boek.

3 Welke vragen kun je stellen over deze tekst?

Begin je vraag met: **wie, wat, waar, waarom, wanneer** of **hoe**.

Vraag 1 _____

Vraag 2 _____

Vraag 3 _____

4 Heb je een antwoord op je vragen kunnen vinden? Schrijf ook op in welke regel dat staat.

Antwoord 1 _____ Dat staat in regel _____

Antwoord 2 _____ Dat staat in regel _____

Antwoord 3 _____ Dat staat in regel _____

5 Xenia kreeg van haar juf een checklist en heeft alle punten in haar recensie verwerkt. Wat stond niet op de lijst?

- A Leg uit waarom dit boek deze titel heeft.
- B Noem alle boeken die de schrijver heeft geschreven.
- C Vertel het verhaal in het kort, maar ver klap nog niet alles!
- D Geef jouw eigen mening over dit boek.

6 Lees regel 17 t/m 23.

Welke positieve punten beschrijft Xenia?

1 _____

2 _____

3 _____

7 Wat kun je zeggen over de afloop van het boek 'leorg Idur'?

- A De toverspreuk werkt niet.
- B Mevrouw Zilver wordt boos op meneer Hoppe.
- C Meneer Hoppe en mevrouw Zilver gaan schildpadden redden.
- D Ze leven allemaal nog lang en gelukkig.

8 Geef jouw mening.

Zou jij dit boek ook gaan lezen?

Ik zou dit boek wel / niet willen lezen, omdat _____

In deze les leer je te voorspellen waar de tekst over gaat.

Je kunt voorspellen waar de tekst over gaat door te kijken naar:

- de titel
- de plaatjes
- de tussenkopjes
- je eigen kennis

Maak eerst vraag 1 en 2.

Lees daarna de tekst.

Een flesje lava

- 1 Heb je wel eens een laualamp gezien? Zo'n lamp met gekleurde klodders erin.
- 2 Dit spul lijkt wel op de hete lava, die uit een vulkaan komt. Zo komt de lamp dus aan
- 3 zijn naam. Het is een uitvinding van meer dan 50 jaar geleden.

Lamp of niet?

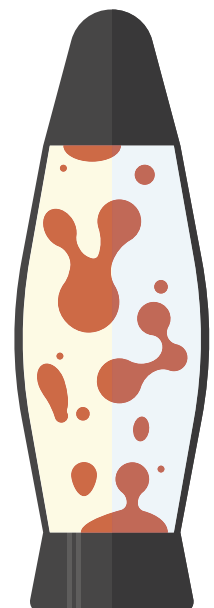
- 4 Je kan het eigenlijk niet echt een lamp noemen. De meeste mensen gebruiken hem
- 5 ook niet als verlichting. Ze vinden het gewoon mooi om naar te kijken. Sommigen
- 6 worden er zelfs rustig van! Het lijkt alsof er water in de lamp zit. Hierin komen steeds
- 7 klodders wax, een soort vette klei, omhoog. Dan verdwijnen ze weer en begint alles
- 8 weer van voren af aan.

Doe het zelf

- 9 Je kunt ook zelf een laualamp maken. Leuk voor op een regenachtige
- 10 dag of als activiteit op je kinderfeestje! Je hebt het volgende nodig:
- 11 een lege fles, zonnebloemolie, water, kleurstof, bruistabletten.

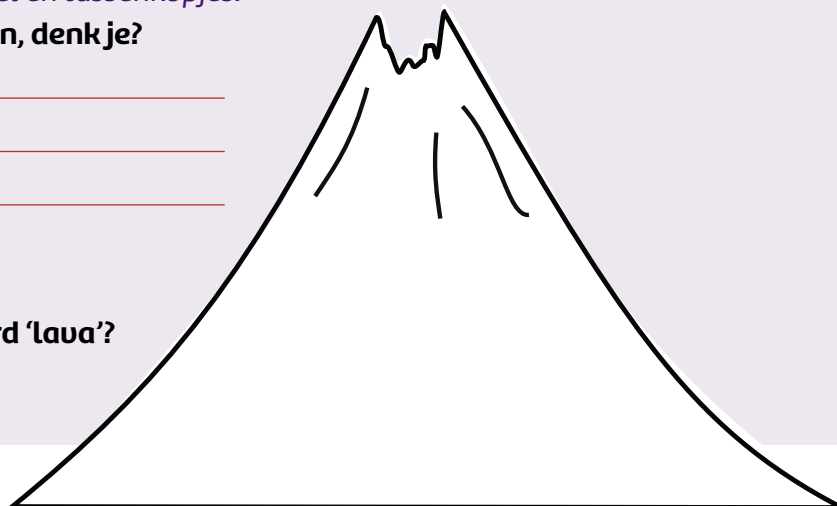
- 12 stap 1 Vul de fles voor de helft met water.
- 13 stap 2 Doe hier enkele druppels kleurstof bij. Als je de kleur te licht
- 14 vindt, kun je er nog meer kleurstof bij doen.
- 15 stap 3 Doe nu de olie erbij in de fles en wacht even rustig af wat
- 16 er gebeurt.
- 17 stap 4 Stop er een bruistablet (zout kan ook) bij en zie daar...
- 18 je eigen laualamp! Word jij al rustig?

- 19 Als de 'lava' niet meer beweegt,
- 20 kun je er gewoon weer een bruistablet bij doen!

1 *Bekijk het plaatje en lees de titel en tussenkopjes.*
Waar zal deze tekst over gaan, denk je?

2 **Waar aan denk jij bij het woord 'lava'?**
Schrijf het op.

Lees nu de tekst.

3 **Welke twee zinnen zijn juist?**

- Het eerste deel van de tekst is een verhaalttekst.
- Het eerste deel van de tekst is een weettekst.
- Het tweede deel van de tekst is een meningtekst.
- Het tweede deel van de tekst is een doetekst.

4 *Lees Word jij ... rustig? (r. 18)*
De schrijver maakt een grapje.
De schrijver komt hier terug op een andere zin uit de tekst. Welke zin is dat?

- A Je kan ... noemen. (r. 4)
- B Sommigen worden ... van! (r. 5-6)
- C Dan verdwijnen ... aan. (r. 7-8)
- D Doe nu ... gebeurt. (r. 15-16)

5 *Lees Als de ... doen. (r. 19-20)*
Wat doet de schrijver hier?

- A De schrijver geeft een waarschuwing.
- B De schrijver maakt een stappenplan.
- C De schrijver geeft een tip.
- D De schrijver geeft een uitleg.

6 **Wat komt eerst en wat daarna?**
Zet 1 t/m 4 onder de plaatjes.

7 **Welke zinnen zijn waar?**
Kleur de antwoorden.

Het is nu nog geen lavalamp. Dat is het pas als je er een lampje achter zet.

Je mag alleen rode kleurstof gebruiken.

Bruistabletten en zout zorgen allebei voor het bewegen van de 'klodders'.

8 **Wat zou jij een leuk onderwerp vinden voor een doetekst?**

Een leuk onderwerp is _____

, omdat _____

- Teksten niveau AVI M5-E5
- Tekstdoel en tekststructuur
- Alinea's, verwijswaarden en signaalwoorden
- Woordenschat
- Samenvatten en hoofdgedachte
- Voorspellen en vragen stellen

taal & lezen

→ begrijpend en studerend lezen

8+

Bij de les

Oefenen met begrijpend en studerend lezen

Extra oefenen met begrijpend en studerend lezen? Dat kan met dit oefenboek! Het goed begrijpen en verwerken van wat je leest is belangrijk. Het is de basis van het verwerven van kennis. Niet alleen op de basisschool, maar ook later in het vervolgonderwijs. Als je weet hoe je grip krijgt op een tekst, kun je uiteindelijk alle teksten lezen en begrijpen. Het oefenboek begint makkelijk met eenvoudige teksten en eenvoudige opdrachten: hoe is een tekst opgebouwd, ken je alle woorden uit de tekst en kun je een eenvoudige samenvatting maken? En dan wordt het steeds een stukje uitdagender.

Zo oefen je alle vaardigheden die je nodig hebt om een goede lezer te worden!

zwijsen.nl/bijdeles

Sluit
100% aan
bij school